

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Danas je održana sesija u vezi i povodom propale inicijative, nacрта odnosno Predloga ZIS –a kojoj su prisustvovali predstavnici Uprave za igre na sreću, predstavnici Ministarstva Finansija, Uprave policije, Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, NVO sektor, sportske organizacije i priređivači igara na sreću. Diskutanti su dali kritičke osvrte na dosadašnje događanje u vezi zakonskih novela i dali inicijative da se na greškama iz prošlosti izvuku korisni zaključci koji će poslužiti za donošenje Vladine Strategije za industriju igara na sreću. Velika novina je što su se današnjoj sesiji odazvali predstavnici Uprave za igre na sreću i Ministarstva finansija što je shvaćeno kao prekid dosadašnjeg kontinuiteta neodazivanja i neučestvovanja u javnim diskusijama povodom ove teme.

Budući da su nadležni predstavnici predlagača zakonskih novela izvukli pouku iz prošlosti i uzeli učešće u današnjoj raspravi, jedinstven je zaključak da protagonisti ranijih zakonskih radnji i novela moraju povući profesionalnu odgovornost i odgovarajuće sankcije.

Diskutanti su prvi put imali priliku da neposredno i uopšte polemišu sa predstavnicima predlagača što je veliki boljitak i pravna nada da će se sada konačno uvažiti argumenti i predlozi koji su od strane predlagača u dosadašnjem periodu ignorisani i zanemarivani.

NVO Upis je kao domaćin sesije najavio formalizovanje novih inicijativa i predloga i zahtjev da se nastavi kontinuitet kritičkih rasprava kako bi se došlo do najoptimalnijeg zakonskog rješenja.

Naredna sesija je zakazana za 05. jun. Očekuje se da će u međuvremenu predlagač artikulirati pravnu potrebu o preuzimanju odgovornosti za prethodni period i prihvatanju nove odgovornosti za period koji predstoji.

Srdačno,

Predsjednik Udruženja,
Angelina Čolović

Nvo - Upis
Udruženje priređivača igara na sreću Crne Gore

**Zahtjev pojedinih članica NVO, medija i učesnika sesije, da se odgovori na
otvorena pitanja iz prethodnog perioda**

Niko ne posjeduje tapiju na ljudska prava, ni na funkcije kao ni na javna dobra, u ovom slučaju na djelatnosti igara na sreću, koja su sastavni dio javnog interesa. Isključivo pravo države nije ničija prćija i ne može se prema ovim stvarima odnositi drugačije nego u skladu sa Ustavom i zakonom.

Ostala su otvorena mnoga pitanja na koja nismo dobili odgovore Uprave za igre na sreću, Ministarstva finansija kao i organa otkrivanja i gonjenja, tj. Uprave policije i Tužilaštva, ne samo odgovori, nego i postupanja u skladu sa nadležnostima, jer to zahtijevaju i aktuelna dešavanja i crnogorska i ostala javnost, posebno institucije i građani Crne Gore koji i čine državu.

NVO UPIS je u prethodnom periodu svoje aktivnosti usmjerilo u traženju konkretnih odgovora institucija koje su nadležne za ova pitanja, a sada su se tome priključili i učesnici sesije. Ovim putem zatražili su javne odgovore na javna pitanja, a koja su postavljena i odnose se na sva aktuelna dešavanja u prethodnom periodu.

NVO UPIS I UČESNICI STRUČNE JAVNE RASPRAVE

PROF.DR BLAGOTA MITRIĆ, AKADEMIK DANU

O G L E D I
O PRAVNOM ASPEKTU IGARA NA SREĆU
(TEZE ZA DISKUSIJU)

Na osnovu uvida u Ustav Crne Gore, Zakona o obligacijama, Zakon o koncesijama, Zakon o igrama na sreću i niza podzakonskih akata –uredbi, pravilnika, odluka, pravila, sumirajući sve aspekte naraslih problema igara na sreću u našoj zemlji , a posebno imajući u vidu ponašanje i odnos autora nacrtu zakona o igrama na sreću prema javno izrečenim kritičkim sudovima o nacrtu, prije svega, njihov odnos prema zaštiti javnog interesa u domenu igara na sreću kao uslužno-turističke djelatnosti, nalazimo za shodno da u ovom kratkom ogledu za potrebe ovog savjetovanja predložimo najznačajnije pravne aspekte, sa konačnim prijedlogom za racionalno i optimalno rješenje ovog problema.

Kad je riječ o nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću, sa žaljenjem konstatujem da nije ispunio nijedan od osnovnih pravnih postulata pri izradi svakog zakona , a to je logičnost, skladnost, ciljnost i funkcionalnost. Ovaj Nacrt nije ispunio osnovnu svrhu da nedvosmisleno uredi konkretna prava i obaveze i odgovornosti u organizaciji igara na sreću ,ni ulogu države, ni ulogu koncesionara, kao partnera države u ovoj uslužno-turističkoj djelatnosti. Nacrt nije razumljiv svima onima na koji se odnosi, sa dosta pravnih praznina, protivrječnosti, a čije postojanje izaziva samovolju i arbitrarnost kroz mnoga

diskreciona prava, koja obesmišljavaju postojeći Zakon o igrama na sreću. A to je sve posledica da je Nacrt rađen na brzinu i u nevrijeme, bez učešća onih subjekata na koje se Nacrt odnosi, a to su koncesionari i igrači, koji su morali biti uključeni u rad na izradi Nacrta. Stoga je ovaj Nacrt samo dotakao krucijalna pitanja igara na sreću, a u nekim članovima nalazimo suprotnosti sa samim Zakonom o igrama na sreću, a to znači da je u suprotnosti i sa pravnim poretom Crne Gore.

Pošto su igre na sreću, kao djelatnost od javnog interesa, (zakonska odrednica) bilo je uputno da se autori Nacrta odnose prema proklamovanom javnom interesu na odgovoran i transparentan način. Naime, trebalo je normirati položaj i funkciju obje strane, dakle, i državu i privredna društva za priređivanje igara na sreću na potpuno drugačiji način od onoga kako je Nacrt rađen, urađen i plasiran u javnost Crne Gore, tako što nijesu ispunili osnovnu funkciju, a to je pomenuta ciljnost pravnog akta i pravne norme, da se uredi suštinski jedna važna djelatnost i da se isprave nedorečenosti i daju nova rješenja na postojeći Zakon o igrama na sreću. Na žalost, ovaj Nacrt je učinio sve suprotno. Osnovni nedostatak Nacrta je u načinu i metodu njegove izrade, ZATO ŠTO JE KOMUNIKACIJA IZMEĐU PREDSTAVNIKA DRŽAVE I SVIH PRIREĐIVAČA IGARA NA SREĆU, KAO NJENOG PARTNERA, NA VRLO NISKOM NIVOU, A NA ŠTETU I DRŽAVE I PRIREĐIVAČA I IGRAČA. Evo argumenata. Uvažavajući javni interes i štiteći sopstveni interes da sa ovim Nacrtom pokuša potpuno izmijeniti Zakon o igrama na sreću neobjašnjivim ćutanjem Ministarstva finansija, odnosno Uprave za igre na sreću i da takvo stanje traje i dan danas, uprkos brojnim pozivima koncesionara. Evo jednog podatka koji

najbolje pokazuje štetnost ovakvog ponašanja predstavnika države, a to je da ova djelatnost zapošljava do 5 hiljada ljudi, što znači da obezbjeđuje egzistenciju zaposlenima i članovima njihovih porodica oko 20.000 hiljada građana Crne Gore. Autori Nacrta nijesu pokazali ni minimum profesionalnosti kada je u pitanju cijeli postupak oko izrade Nacrta i vođenja javne rasprave, jer niko nije ni odgovorio na naše apele o potrebi drugačijeg metoda rada na izradi Nacrta i održavanja javne rasprave povodom njega, nego cijelo ovo vrijeme imali smo totalno ignorisanje od strane Uprave i Ministarstva. Niko da objasni zašto u tekstu Nacrta nema navedenih razloga i povoda za njegovo donošenje, i to uz svaku novu pravnu normu pojedinačno, kao ni o tome kakva su i koja su bila negativna iskustva u primjeni postojećeg zakona, kao i o tome kakva pozitivna očekivanja mogu imati koncesionari ovim Nacrtom. Takođe, zašto nedostaje detaljno obrazloženje novih oblika i tehnologija u djelatnosti igara na sreću u svim njihovim pojavnim oblicima, a posebno u pogledu prekograničnih elemenata priređivanja igara na sreću, a sve u cilju – kako će se nove norme objektivno odraziti u konkretnoj implementaciji u stvarnom životu. I zašto u obrazloženju Nacrta nema uporednog pregleda regulative i iskustava iz susjednih zemalja i zemalja EU, zatim navođenje postojeće prakse u njima, kao i međunarodnih standarda. A za sve ovo je bilo pravnog osnova u članu 4 stav 1 tačka 12 postojećeg Zakona o igrama na sreću u kome se potenciraju međunarodna pravila. Nasuprot tome, autori Nacrta u obrazloženju doslovno kažu , vezano za usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim Konvencijama, da ne postoje odgovarajući propisi EU, kao ni

potvrđene međunarodne Konvencije sa kojima je potrebno uskladiti ovaj Nacrt zakona, a u citiranom članu Zakona pominju se međunarodna pravila.

Konačno, autori Nacrta uopšte nijesu bili svjesni činjenice da Ustav Crne Gore u članu 9 imperativno normira da su potvrđeni i objavljeni međunarodni sporazumi i Konvencije i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava unutrašnji dio pravnog poretka Crne Gore i da imaju primat nad domaćim zakonodavstvom , ukoliko ono drugčije reguliše određene odnose

Naš angažman na predmetnim zakonskim novelama,vezano za igre na sreću, traje već 10 mjeseci sa jednim jedinim ciljem- da Crna Gora dobije kvaliteten, provodljiv, kohezioni i evropski prihvatljiv propis. Vjerujem da smo umjeli,kao UPIS, da doprinesemo da se industrija igara na sreću sagleda u boljem svijetlu, autentično, lišena negativnog bekgraunda, koji se u nekim medijima(drastičan primjer su Vijesti) nedobronamjerno i zlonamjerno predstavljaju, a sve to i na sopstvenu štetu.

Državna uprava u ovoj oblasti za četiri godine svog postojanja nije mogla da se osposobi, niti na domaćinski način da koristi sredstva poreskih obveznika, a da pritom nijesu ni zagrebli u osnovi zadatak iz čl.77 Zakona o igrama na sreću, tj.nijesu preusmjerili ta sredstva u instaliranje on line monitoringa nad radom priređivača, čime su veoma povrijedili javni interes države. Takođe, sve što se dešavalo oko ovog zakonskog projekta, počev od formiranja radne grupe za njegovu izradu, pa sve do završetka javne rasprave, bilo je od predlagača duboko netrasnsparentno, izmješteno iz sfere

javnosti i javnih interesa, jedan običan stihijski proces, zbog čega smo bili svi svjedoci da se ključne potrebe javnog interesa jednostavno zaobilaze, a ističu i normiraju neprimjerena, nelogična i kontradiktorna zakonska rješenja. To je veoma dobro uočio Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, čiji su svi članovi veoma lako shvatili da ovaj posao nije dobro urađen od strane predlagača i da ga treba doraditi po smjernicama koje je Odbor odredio. Zbog toga UPIS sa već mnogo iznijetih argumenata konstatuje da predlog zakona o igrama na sreću nije dobar jer treba donijeti novi savremeni zakon, čime bi bila ispunjena njegova pravna, socijalna, humanitarna i ekonomska misija, a u protivnom volja predlagača i njena autokratost u ovom važnom projektu može dovesti do usvajanja jednog nefunkcionalnog zakonskog teksta, o čemu je UPIS više puta javno iznosio argumente, pa je ovo udruženje spremno da iskoristi sva pravna sredstva, kako bi ovaj zakonski projekat odgovorio svojoj svrsi i funkciji. Ovo zbog toga što sada ima 53 preriđivača, odnosno privredna društva i njihova potencijalna brojnost i njihov rad treba da doprinesu stvaranju povoljnijeg poslovnog ambijenta i brzom razvoju ove uslužne djelatnosti, ostvarivanjem svog ekonomskog interesa, a time i povećanju prihoda u budžetu Crne Gore. Privređivači su odredbama ovog zakona marginalizovani, tako što su uvedene biznis barijere, sa rigidnim kaznenim odredbama, a o njihovom broju da ne govorimo mnogo, jer je duplo više kaznenih odredbi od odredbi samog predloga zakona, a koje kazne priređivače bukvalno mogu odvesti u bankrotstvo, što u krajnjem šteti javnom interesu Crne Gore. Evo jedan bizaran primjer: iz obrazloženja predloga zakona izostaje obavezni RIA (analiza procjene uticaja

propisa) tj. obavezno obrazloženje zašto u postupku pripreme zakona nije vršena primjena RIA, čime je prekršen član 33 Poslovnika Vlade Crne Gore. Ovakav predlog zakona zapravo nanosi štetu privrednim društvima zbog čega je Odbor za ekonomiju, budžet i finansije, zatražio od Ministarstva finansija dostavljanje informacije o predviljivosti mogućih prihoda, kao i visinu poreskih stopa i uporedna iskustava u regionu u prihodovanju države od ove djelatnosti, čime je prekršen član 67 Poslovnika Skupštine. S druge strane član 77 zakona o tzv.postepenoj primjeni zakona je potpuno neprimjeren, jer je kao takav nepoznat pravu, pravnoj praksi i legislativi bilo koje države.

Da je sve ovo ovako najbolje su potvrdili sami ovlašćeni predstavnici Vlade na ovom Odboru kada je direktor Uprave igara na sreću javno iznio sledeće činjenice: da uprava funkcioniše sa 50% kapaciteta; da nema informacini sistem za kontrolu priređivača, za koji ocjenjuju da je složeniji od poreskog informacionog sistema i da su za njega potrebna valika sredstva; da nemaju dovoljno znanja; da nema pomoćnika direktora; da u ovom trenutku ništa ne kontroliše. Ove mu tvrdnje dođu kao da je pravio stambenu zgradu, ali do stana ne možete nikako doći jer je, praveći zgradu, predlagač zaboravio da izgradi stepenište, a prostor za lift nije ni ostavljen. Na ovo liči ovakav predlog zakona o igrama na sreću. S druge strane, ministar finansija na istom Odboru izjavljuje-„da je jedan od razloga za donošenje ovakog predloga zakona to što je lutrija Crne Gore bila prethodno državno preduzeće, a sad je privatizovna“?! Na ovo UPIS postavlja pitanje - da li jedna od rijetkih i jedna od najuspješnijih privatizacija u Cnoj Gori, sa

utrostručenim brojem radnika i budžetskim prihodom ostvarenim u poslednjih 5 godina, ravan onome koji je ostvaren u prethodnih 15 godina, može biti kažnjena samo zato što je privatizovana i samo zato što je uspješna. I kao rezultat cijele ove neustavne rašomonijade oko nacрта zakona igara na sreću, imamo da je ovaj predlog zakona , nakon nekoliko mjeseci mučenja oko njeka, konačno skinut sa dnevnog reda Skupštine Crne Gore.

Iz svega ovoga proizilazi, ponavljamo, da ovakav predlog zakona nema ni logičnost, ni skladnost, ni ciljnost, ni funkcionalnost, pa kao takav ne može uopšte opstati.

Posebna priča u ovoj priči su navodno nezavisni dnevnik Vijesti, koji su zgrabili monopol na istinu, objavljuju razne neistinite bahanalije, a kada im se uputi demanti, oni ga uopšte ne objavljuju, iako su na to obavezni po zakonu o medijima. Naglašavamo da EU kaže da se pod pojmom slobode javne riječi podrazumijeva i sloboda druge strane da iznese svoj stav, što je za Vijesti to misaona imenica.(objavljivanje demantija)

Da licimjerje i demagogija koju izražavaju mediji, prevashodno Daily Press, nemaju blage veze sa medijskom slobodom.

Novinari ne mogu izlaziti iz kodeksa novinarstva, da govore da je pritisak medija, i zbog toga počinju satanizaciju i hajku.I ovim putem pozivamo Tužilaštvo da kad tad mora reagovati, jer su

povrijeđena ustavna i druga prava na najgrublji mogući način, tako što ovaj dnevni list drži monopol na istinu.

Sve u svemu i nakon svega, jedino pravo rješenje je izrada potpuno novog Nacrta Zakona o igrama na sreću, u čijoj bi projekciji i izradi učestvovali najpoznatiji stručnjaci iz državnih struktura i najpoznatiji stručnjaci kao predstavnici NVO UPISA. Razumije se, u vremenu i rokovima koje odredi Vlada Crne Gore. Time bi se riješio jedan veliki pravni problem na najbolji mogući način, tako što bi prvo zaštitio javni interes, a zatim i interese koncesionara, kao i interese svih onih struktura koji imaju korist od ove uslužno turističke djelatnosti. Ovo treba da bude jedinstven stav svih privrednih društava koje se bave igrama na sreću.